

1

ZNACZENIE „BIAŁYCH CERTYFIKATÓW” W POPRAWIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ PRZEDSIĘBIORSTW

1.1 WSTĘP

Większość krajów europejskich boryka się z poważnymi wyzwaniami związanymi z energią. Mają one swoje źródło w stale rosnącym zapotrzebowaniu na jej różne formy. Zaspokojenie tych potrzeb uwarunkowane jest stale wzrastającym uzależnieniem od importu paliw kopalnych, których dostawy często są niepewne (o czym może świadczyć obecna sytuacja na wschodzie Europy) oraz presją na środowisko przyczyniającą się, na przykład, do zmian klimatu, kwaśnych deszczy czy generowaniem dużej ilości odpadów przemysłowych.

W obecnej sytuacji w literaturze przedmiotu [1] coraz częściej podkreśla się, że ograniczenie zużycia i strat energii stanowi jeden ze strategicznych celów Unii Europejskiej oraz jest jednym z najbardziej ekonomicznie uwarunkowanych sposobów ograniczania zużycia energii. Poprawa efektywności użytkowania energii ma istotny wpływ na zapewnienie konkurencyjność gospodarek, bezpieczeństwo dostaw energii oraz wywiązanie się ze zobowiązań podjętych przez kraje stowarzyszone w Unii Europejskiej na rzecz ochrony klimatu ziemi czy też w szerszym kontekście ochrony środowiska. Unia Europejska w pakiecie klimatyczno-energetycznym (ze stycznia 2007 roku) zobowiązała państwa członkowskie do:

- redukcji emisji CO₂ o 20% w roku 2020 w porównaniu do 1990 r.,
- wzrostu zużycia energii ze źródeł odnawialnych w UE z 10,4% w 2011 r. do 20% w 2020 r., dla Polski ustalono wzrost z 7 do 15%,
- zwiększenie efektywności energetycznej w roku 2020 o 20%.

Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych znalazło również odzwierciedlenie w porozumieniach międzynarodowych o zasięgu światowym. Ramowa Konwencja Klimatyczna Narodów Zjednoczonych UNFCCC (ang: United Nations Framework Convention on Climate Change), ratyfikowana przez 192 państwa, stanowi podstawę prac nad światową redukcją emisji gazów cieplarnianych. Pierwsze szczegółowe uzgodnienia są wynikiem trzeciej konferencji stron (COP3) w grudniu 1997 r. w Kioto. Na mocy postanowień Protokołu z Kioto kraje, które zdecydowały się na jego ratyfikację, zobowiązywały się do redukcji emisji gazów cieplarnianych średnio o 5,2% do minionego już 2012 r. w porównaniu z rokiem 1990.

Normy prawne w zakresie poprawy efektywności energetycznej w Unii Europejskiej zostały wyartykułowane w dyrektywie 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/76/EWG. Dyrektywa 2006/32/WE nałożyła na kraje członkowskie obowiązek podjęcia działań prowadzących do ograniczenia zużycia energii finalnej przez odbiorców końcowych o 9%, w kolejnych dziewięciu latach jej obowiązywania, począwszy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2016 r. Realizacja zapisów dyrektywy 2006/32/WE miała prowadzić również do pojawienia się nowych miejsc pracy, takie jak nowe usługi energetyczne, audyt energetyczny, itp. [2].

Wyżej przywołana dyrektywa definiuje „białe certyfikaty” jako dokumenty wydane przez niezależne organy certyfikujące, trzecią stronę, aprobujące roszczenia uczestników rynku w związku z oszczędnościami energetycznymi uzyskanymi w efekcie zastosowania środków poprawy efektywności energetycznej. Dyrektywa wskazuje „białe certyfikaty” jako jedną z możliwości wywiązania się z wymogu wprowadzenia instrumentów rynkowych wykorzystywanych do poprawy efektywności energetycznej [2]. W roku 2012 do „życia” powołana została kolejna dyrektywa mająca na celu poprawę efektywności energetycznej. Parlament Europejski i Rada uchwaliły 25 października 2012 r. dyrektywę w sprawie efektywności energetycznej zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (2012/27/UE).

Obecnie obowiązująca dyrektywa 2012/27/UE dokonuje weryfikacji zapisów uchylonej dyrektywy 2006/32/WE. Przeprowadzona ocena możliwości ustanowienia na poziomie Unii systemu „białych certyfikatów” wykazała, że w obecnej sytuacji system taki doprowadziłby do nadmiernych kosztów administracyjnych, a ponadto istnieje ryzyko, że oszczędność energii byłaby skoncentrowana tylko w pewnej liczbie państw członkowskich, w tych które wdrożyły system białych certyfikatów, a nie na terytorium całej Unii. Uważa się, że cele takiego systemu na poziomie Unii można osiągnąć w lepszy sposób, przynajmniej na obecnym etapie, za pomocą krajowych systemów zobowiązujących przedsiębiorstwa użyteczności publicznej sektora energetycznego do poprawy efektywności energetycznej lub innych alternatywnych środków z dziedziny polityki, pozwalających na uzyskanie takiej samej oszczędności energii [3].

1.2 REGULACJE PRAWNE W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W POLSCE

Wprowadzenie systemu „białych certyfikatów” w Polsce opiera się o ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej, weszła ona w życie 11 sierpnia 2011 roku i co jest pewnego rodzaju ewenementem podano również datę wygaśnięcia 31 grudnia 2016 r.

Ustawa doprecyzowuje przede wszystkim:

- 1) krajowy cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią,
- 2) zadania jednostek sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej,

3) zasady uzyskania i umorzenia świadectwa efektywności energetycznej,

4) zasady sporządzania audytu efektywności energetycznej.

Zapisy ustawy wynikają z nieobowiązującej obecnie (jak wcześniej wspomniano) dyrektywy 2006/32/WE. Uznano, że Polski system białych certyfikatów stanowi narzędzie służące do wspierania inwestycji poprawiających efektywność energetyczną polskiej gospodarki. Poprawa efektywności energetycznej gospodarki ma w samym założeniu zwiększenie jej konkurencyjność, generowanie miejsc pracy, redukując zużycia różnego rodzaju energii i emisji CO₂ [10]. Dodatkowo do ustawy wydano rozporządzenia, które regulują zagadnienia poprawy efektywności energetycznej:

- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu sporządzania audytu efektywności energetycznej, wzoru karty audytu efektywności energetycznej oraz metod obliczania oszczędności energii (Dz. U. z 2012 r. poz. 962),
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 4 września 2012 r. w sprawie sposobu obliczania ilości energii pierwotnej odpowiadającej wartości świadectwa efektywności energetycznej oraz wysokości jednostkowej opłaty zastępczej (Dz. U. z 2012 r. poz. 1039),
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2012 r. w sprawie przetargu na wybór przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 1227),
- obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowego wykazu przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej (M. P. z 2013 r., poz. 15).

Zgodnie z zapisem ustawowym przedsięwzięciem służącym poprawie efektywności energetycznej jest [10]:

- zawarcie umowy, której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej;
- nabycie nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji;
- wymiana eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na urządzenie, instalację lub pojazd, o których mowa w pkt. 2, albo ich modernizacja;
- nabycie lub wynajęcie efektywnych energetycznie budynków lub ich części albo przebudowa lub remont użytkowanych budynków, w tym realizacja przedsięwzięcia termo modernizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. Nr 223, poz. 1459, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 76, poz. 493);
- sporządzenie audytu energetycznego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów eksploatowanych budynków w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 oraz z 2011 r. Nr 32, poz. 159 i Nr 45, poz. 235), o powierzchni użytkowej powyżej 500 m², których jednostka sektora publicznego jest właścicielem lub zarządcą.

Ponadto jednostka sektora publicznego informuje o stosowanych środkach poprawy efektywności energetycznej na swojej stronie internetowej lub w inny sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości. Ma to się przyczynić do upowszechniania dobrych praktyk w tym zakresie wśród społeczności lokalnych i nie tylko. Uszczegółowienia przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej dokonuje obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowego wykazu przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej. Dokonuje ono podziału przedsięwzięć na osiem grup [5]:

- przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej w zakresie izolacji instalacji przemysłowych (np. modernizacja izolacji termicznej rurociągów ciepłowniczych oraz ciągów technologicznych w obiektach, izolacja termiczna systemów transportu mediów technologicznych w obrębie procesu przemysłowego, izolacja termiczna walcowniczych pieców grzewczych, itp.).
- przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej w zakresie przebudowy lub remontu budynków (np. ocieplenie ścian, stropów, fundamentów, stropodachów lub dachów, modernizacja lub wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, montaż urządzeń zaciemniających okna, itp.).
- przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej w zakresie modernizacji lub wymiany na bardziej efektywne (np. urządzeń przeznaczonych do użytku domowego, oświetlenia wewnętrznego, urządzeń potrzeb własnych, itp.).
- przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej w zakresie urządzeń i instalacji wykorzystywanych w procesach przemysłowych (np. modernizacja lub wymiana urządzeń energetycznych i technologicznych wraz z instalacjami, modernizacja lub wymiana rurociągów, optymalizacja ciągów transportowych mediów, itp.).
- przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej w zakresie lokalnych sieci ciepłowniczych i lokalnych źródeł ciepła (np. wymiana lub modernizacja grupowych i indywidualnych węzłów cieplnych z zastosowaniem urządzeń i technologii o wyższej efektywności energetycznej, zastosowanie układów kogeneracyjnych w lokalnych źródłach ciepła, modernizacji lokalnych kotłowni, itp.).
- przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej w zakresie odzysku energii w procesach przemysłowych (np. instalacja układów odzysku ciepła z urządzeń i procesów przemysłowych oraz wykorzystanie go do celów użytkowych lub w procesie technologicznym, instalacja układów przetwarzania ciepła odzyskiwanego z procesów przemysłowych na energię elektryczną, itp.).
- przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej w zakresie ograniczeń strat (np. sieciowych związanych z przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, zastosowanie układów kompensacyjnych w stanach niskiego obciążenia i pracy jałowej, itp.).
- przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej w zakresie,

o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (np. polegające na zastąpieniu nieskorzystnych energetycznie lokalnych i indywidualnych źródeł ciepła opalanych węglem, koksem, gazem lub olejem opałowym źródłami charakteryzującymi się wyższą efektywnością energetyczną, itp.).

Cytując za art. 12 ust. 1 pkt. 1 lit. a i pkt. 2 ustawy przedsiębiorstwo sprzedające energię elektryczną, ciepło lub gaz odbiorcom końcowym, odbiorcy końcowi będący członkami giełdy towarowej w odniesieniu do transakcji zawieranych na giełdzie oraz towarowe domy maklerskie handlujące energią obowiązane są uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE, świadectwo efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy, o wartości wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, 1% w roku 2013 (oraz 1,5% w roku 2014 i 2015) ilorazu kwoty przychodu ze sprzedaży energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego odbiorcom końcowym, osiągniętego za dany rok, w którym obowiązek ten jest realizowany i jednostkowej opłaty zastępczej. Alternatywą dla tego rozwiązania jest uiszczenie opłaty zastępczej, obliczonej w sposób określony w art. 12 ust. 5 ustawy uiszczony na konto NFOŚiGW. Należy podkreślić, że przepisów ustawy „efektywnościowej” nie stosuje się do instalacji objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji oraz instalacji wojskowych.

Zgodnie z art. 16 ustawy o efektywności energetycznej Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (URE) przeprowadza, co najmniej raz w roku, przetarg na którym dokonuje wyboru przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, za które można uzyskać „białe świadectwa”. Kolejne przetargi, w danym roku, są uwarunkowane wartością przedstawionych do umorzenia świadectw. Jeśli nie zapewnią one realizacji krajowego celu oszczędnego gospodarowania energią, mogą być przeprowadzone kolejne.

Wg ustaw do przetargu może być zgłoszone przedsięwzięcie służące poprawie efektywności energetycznej, w wyniku którego uzyskuje się oszczędność energii w ilości stanowiącej równowartość co najmniej 10 toe średnio w ciągu roku (toe – tona oleju ekwiwalentnego – równoważnik jednej tony ropy naftowej o wartości opałowej równej 41 868 kJ/kg). Ustawodawca przewidział również możliwość łączenia przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej tego samego rodzaju, w wyniku których uzyskuje się łączną oszczędność energii w ilości stanowiącej równowartość co najmniej 10 toe (116,3 MWh) średnio w ciągu roku.

Ustawodawca przewidział również kategorie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, dla których przeprowadza się przetarg:

- zwiększenia oszczędności energii przez odbiorców końcowych (odbiorca dokonujący zakupu paliw lub energii na własny użytek; do własnego użytku nie zalicza się energii elektrycznej za kupionej w celu jej zużycia na potrzeby wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej), (wartość świadectw efektywności energetycznej nie może być niższa niż 80% całkowitej wartości świadectw efektywności energetycznej przewidzianych do wydania, w danym przetargu);
- zwiększenia oszczędności energii przez urządzenia potrzeb własnych;

- zmniejszenia strat energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego w przesył lub dystrybucji.

Pierwszy przetarg został ogłoszony przez Prezesa URE 31 grudnia 2012 r. Określona ogłoszeniem wartość świadectw efektywności energetycznej przewidzianych do wydania w przetargu opiewała na 440000 toe dla kategorii 1 (odbiorcy końcowi), 55000 toe dla kategorii 2 (wytwarzanie energii) oraz 55000 toe dla kategorii 3 (przesył i dystrybucja).

Przewidziano, że wdrożenie systemu „białych certyfikatów” przyniesie oszczędności energii równej 2,2 Mtoe [1]. Stąd z prostego rachunku wynika, że na jeden rok okresu obowiązywania ustawy „efektywnościowej” (ustawa obowiązuje w latach 2012-2015) przypada 550000 toe, co zostało podzielone z podziałem na kategorie przedsięwzięć w stosunku 0,8:0,1:0,1.

1.3 PROCEDURY PRZETARGOWE NA „BIAŁE CERTYFIKATY”

Pierwszy przetarg na wybór przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, za które uzyskano świadectwa efektywności energetycznej został ogłoszony 31.12.2012 roku przez Prezesa URE. Ogłoszenie, oprócz powyżej opisanego podziału wartości świadectw efektywności energetycznej pomiędzy trzy kategorie przedsięwzięć, zawierało również informację o wartości współczynnika akceptacji ofert $t = 0,5$. Oferty przetargowe powinny były trafić do Prezesa URE do dnia 30 stycznia 2013 roku [6].

Obecnie jest realizowany kolejny (drugi) przetarg zgodnie z ogłoszeniem z dnia 27.12.2013 r. Oferty przetargowe, podobnie jak rok wcześniej miały spłynąć do Prezesa URE w ciągu 30 dnia od dnia ogłoszenia przetargu. Różnica kolejnego przetargu na świadectwa efektywności energetycznej polegała na podwyższeniu wartości świadectw oraz zmniejszeniu wartości współczynnika akceptacji ofert $t = 0,4$. Wartość świadectw efektywności energetycznej przewidzianych do wydania w drugim przetargu opiewała na 1094636,8 toe dla kategorii 1 (odbiorcy końcowi), 136829,6 toe dla kategorii 2 (wytwarzanie energii) oraz 136829,6 toe dla kategorii 3 (przesył i dystrybucja) [7].

Wyniki pierwszego przetargu zostały ogłoszone dopiero 13 września 2013 rok w protokole nr 1/2013. Do przetargu złożono 212 ofert, z czego 107 zostało odrzuconych zgodnie z załącznikiem nr 1 [8]. Tylko 102 oferty zostały przyjęte do przetargu. Pozostałe 2 oferty zostały wycofane na wniosek podmiotów przystępujących do przetargu oraz 1 oferta została zwrócona do nadawcy bez otwierania w związku z wpływem po terminie wyznaczonym do składania ofert [4].

W tabeli 1.1 zaprezentowano wyniki pierwszego zakończonego przetargu na białe świadectwa. Przetarg okazał się mało skuteczny, firmy wykorzystały limit wartości świadectw efektywności energetycznej ogółem w niecałych 4%. Największą pulę świadectw, w stosunku do wartości świadectw deklarowanych do tego przetargu, wydano w kategorii zwiększenia oszczędności przez urządzenia potrzeb własnych (ok. 6,9%), następnie kategoria 3 – zmniejszenie strat energii elektrycznej, ciepła

lub gazu ziemnego w przesyle lub dystrybucji (ok. 6,8%). Największą wartość świadectw (13183,170 toe), ale o najmniejszym udziale procentowym wartości świadectw wykorzystanych do przewidzianych z tej kategorii, wydano z wykorzystaniem na zwiększenie oszczędności energii przez odbiorców końcowych (ok. 3%). Z całej puli wartości deklarowanych świadectw (wszystkich kategorii) do pierwszego przetargu 550000 toe wykorzystano tylko 20698,730 toe.

Niestety ze względu na brak rozstrzygnięcia drugiego przetargu na świadectw efektywności energetycznej (na dzień 28.03.2014 r.) nie można poddać ocenie udziału procentowego ich wykorzystania przez inwestorów w kontekście ilości przeznaczonych do wydania.

Tabela 1.1 Zagregowane wyniki przetargu na wybór przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej według kategorii przedsięwzięć

Kategoria przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej	Wartość świadectw efektywności energetycznej przewidzianych do wydania w przetargu [toe]	[t * ωśr; ωmax] 1], gdzie t = 0,5	Ilość wybranych ofert [szt.]	Wartość świadectw efektywności energetycznej, o które ubiegają się podmioty, które wygrały przetarg (toe)	Udział procentowy (kol. 2/ kol. 5) [%]	Przedział wartości efektyw energetycznych zadeklarowanych przez podmioty, które wygrały przetarg
Zwiększenie oszczędności energii przez odbiorców końcowych	440000	< 0,556;3,49 >	42	13183,170	2,996	< 0,72;3,49 >
Zwiększenie oszczędności energii przez urządzenia potrzeb własnych	55000	< 0,62;1,573 >	19	3780,320	6,873	< 0,75;1,573 >
Zmniejszenie strat energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego w przesyle lub dystrybucji	55000	< 0,741;5,44 >	41	3735,240	6,791	<1;5,44 >
RAZEM:	550000	-	102	20698,730	3,763	< 0,72;5,44 >

Źródło: URE

PODSUMOWANIE

Dokonując oceny „białych certyfikatów” powinno się pominąć wyraźny sygnał niedoskonałości tego instrumentu, który został wyartykułowany w „nowej” dyrektywie 2012/27/UE, ze względu na fakt, że system certyfikatów efektywności energetycznej i tak będzie realizowany do końca 2016 roku na terytorium Polski. W celu dokonania oceny kosztów jakie poniosą przedsiębiorstwa zobowiązane do pozyskania certyfikatów lub uiszczenia opłaty zastępczej przeprowadzono symulację. Jeśli przedsiębiorstwo każde wygeneruje przychód w wysokości 1000000 zł to musi ono zakupić i umorzyć świadectwo efektywności energetycznej o wartości 10 toe. Ponieważ górna granica ceny

świadczenia jest wyznaczona przez wartość opłaty zastępczej (wartość opłaty zastępczej została określona w wysokości 1000 zł) oznacza to, że na każde 1000000 zł obrotu przedsiębiorstwo energetyczne musi wydać do 10000 zł na zakup świadectw, zatem dodatkowy koszt wzrasta realnie o ok. 1% przychodu, co w efekcie oznacza konieczność podniesienia ceny sprzedawanego nośnika o analogiczną wartość i przeniesienie tego kosztu na użytkownika końcowego. Koszt zakupu certyfikatu na giełdzie (na stan z dnia 28.03.2014 r.) kształtuje się na poziomie do 900 zł do 975 zł. Ciekawostką jest fakt, że cena białego świadectwa na giełdzie TGE (Towarowa Giełda Energii) stale rośnie. Być może jest to wynik małej ilości świadectw efektywnościowych na rynku. Dnia 09.01.2014 roku oferowano 54 certyfikaty za cenę 900 zł każdy, a 06.03.2014r. oferowano 150 świadectw, każde aż za 975 zł. Doliczając koszty manipulacyjne, szczególnie w tym drugim przypadku może się okazać, że korzystniejsze ekonomicznie, czy też mniej uciążliwe, jest uiszczenie opłaty zastępczej do NFOŚiGW [9].

Należy również zaznaczyć, że w ustawie wyartykułowano również wyraźne kolejne ograniczenie co do inwestycji, które mogą być brane pod uwagę do zgłoszenia w przetargu na świadectwa efektywności energetycznej. Ograniczenie to dotyczy przedsięwzięć zrealizowanych z wykorzystaniem premii termomodernizacyjnej (art. 18 ust. 2 pkt. 2 ustawy) lub uzyskano środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej lub z budżetu państwa. Jednak zgodnie ze stanowiskiem Ministra Finansów, środki finansowe pochodzące z NFOŚiGW oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska nie stanowią środków budżetowych a jedynie środki publiczne, co pozwala na przyjęcie, iż w przypadku przedsięwzięć finansowanych ze środków NFOŚiGW nie występuje negatywna przesłanka, o której mowa w art. 18 ust. 2 pkt. 2 lit. b ustawy, wykluczająca możliwość udziału w przetargu.

Zawiłości prawne a być może i/lub brak doświadczenia inwestorów zaowocowały ponad 50% brakiem skuteczności złożonych ofert do pierwszego przetargu. Całkowita liczba ofert również nie jest imponująca, być może to też wynika z braku atrakcyjności tego instrumentu w kontekście krótkiego okresu jego obowiązywania. Czas rozpatrywania pierwszego przetargu jest co najmniej kontrowersyjny. Osiem miesięcy trwała procedura prowadzona przez specjalistów w URE, można zadać pytanie: kiedy ogłoszono by wyniki gdyby do przetargu zgłoszono odpowiednio więcej ofert, na przykład odpowiadającą wartości oferowanych świadectw efektywności energetycznej w tym przetargu czyli 550000 toe ? Można również zadać pytanie, czy wprowadzenie instrumentu ekonomicznego na tak relatywnie krótki okres czasu (cztery lata) jest uzasadnione w perspektywie realizacji np. zadań inwestycyjnych określonych w strategii przedsiębiorstwa? Instrumenty funkcjonujące dłuższy okres czasu na rynku finansowym cieszą się zdecydowanie większym zainteresowaniem, czego przykładem może być fundusz termo modernizacyjny.

Brak zainteresowania inwestorów (na podstawie wyników z pierwszego przetargu) systemem białych certyfikatów poddaje wątpliwość możliwość realizacji założonego wskaźnik efektywności tego instrumentu na poziomie 2,2 Mtoe.

Podsumowując, system białych certyfikatów jest on kolejnym przykładem

na ekoopodatkowanie pośrednio odbiorców energii, nie wnoszącym rewolucyjnych zmian w podejściu przedsiębiorstw do oszczędzania energii. Oczywiście pojawiające się zainteresowanie ze strony inwestorów, które być może i tak miałyby miejsce bez wdrożonego systemu białych certyfikatów, ma istotne znaczenie dla zmniejszenia presji na środowisko przeprowadzonych przedsięwzięć proefektywnościowych. Korzyści finansowe wynikające z wygenerowania białych certyfikatów przyczyniają się do skrócenia okresu zwrotu inwestycji.

LITERATURA

- 1 Adamczyk J.: Instrumenty prawne i finansowe służące poprawie efektywności energetycznej w Polsce, Ciepłownictwo Ogrzewnictwo Wentylacja nr 3/2014, str. 88.
- 2 Dyrektywa 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/76/EWG (Dz. U. L 114 z 27.4.2006, str. 64).
- 3 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz. U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).
- 4 Kołodziej R.: Doświadczenia z pierwszego przetargu na białe certyfikaty, Energetyka Ciepła i Zawodowa nr 2/2014.
- 5 Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowego wykazu przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej (M.P. z 2013 r., poz. 15).
- 6 Ogłoszenie Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki Nr 1/2012 w sprawie przetargu na wybór przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, za które można uzyskać świadectwa efektywności energetycznej, <http://bip.ure.gov.pl/bip/efektywnosc-energetyczn/przetargi/ogloszenia/1102,Ogloszenie-Prezesa-Urzedu-Regulacji-Energetyki-Nr12012-w-sprawie-przetargu-na-.html>, [dostęp: 27.03.2014]
- 7 Ogłoszenie Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki Nr 1/2013 w sprawie przetargu na wybór przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, za które można uzyskać świadectwa efektywności energetycznej, <http://bip.ure.gov.pl/bip/efektywnosc-energetyczn/przetargi/ogloszenia/1194,Ogloszenie-Prezesa-Urzedu-Regulacji-Energetyki-Nr12013-w-sprawie-przetargu-na.html>, [dostęp: 27.03.2014].
- 8 Protokół Nr 1/2013 z dnia 29 sierpnia 2013 r. z przebiegu przeprowadzonego przetargu wraz z załącznikami, <http://bip.ure.gov.pl/bip/efektywnosc-energetyczn/przetargi/ogloszenia/1137,Protokol-Nr-12013-z-dnia-29-sierpnia-2013-r-z-przebiegu-przeprowadzonego-przetar.html>, [dostęp: 27.03.2014].
- 9 <http://tge.pl/pl/449/biale-certyfikaty>, [dostęp: 28.03.2014].
- 10 Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 94, poz. 551 z późn. zm.).

ZNACZENIE „BIAŁYCH CERTYFIKATÓW” W POPRAWIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ PRZEDSIĘBIORSTW

Streszczenie: *Poprawa efektywności energetycznej uważana jest za najbardziej ekonomiczny sposób zmniejszenia zużycia energii w gospodarce. W artykule poddano ocenie jeden z instrumentów polityki energetycznej „białe certyfikaty”, uznane jako innowacyjny instrument polityki na rzecz poprawy efektywności energetycznej. Ocenę tego instrumentu poddano w oparciu o wyniki przeprowadzonego przetargu na certyfikaty efektywności energetycznej.*

Słowa kluczowe: *Białe certyfikaty, efektywność energii, przedsięwzięcia poprawy efektywności energii*

THE MEANING OF "WHITE CERTIFICATES" IN IMPROVING THE ENERGY EFFICIENCY OF ENTERPRISES

Abstract: *Improving energy efficiency is considered to be the most economical way to reduce energy consumption in the economy. In this paper I analyze of one energy policy instrument, namely a White Certificates (WhC) scheme as an innovative policy instrument for energy efficiency improvement. The evaluation of this instrument were based on the results of the tender for energy efficiency certificates.*

Key words: *White certificates, energy efficiency, energy efficiency improvement projects*

dr inż. Janusz ADAMCZYK
Uniwersytet Zielonogórski
Wydział Ekonomii i Zarządzania
ul. Podgórna 50, 65-246 Zielona Góra
e-mail: J.Adamczyk@wez.uz.zgora.pl